

[Viggo Starcke.]

stabilisere tjenesten og modvirke den megen omflytning af de faste befalingsmænd. Alt dette vil medvirke til en forbedret uddannelse og en forøgelse af forsvarrets effektivitet.

Ved at indrette anlægsvirksomheden efter hensyn til beredskabet og sikkerheden fremfor efter hensyn til uddannelsen vil man øge forsvarrets effektivitet. Anlægsvirksomheden er i øjeblikket i det væsentlige bestemt efter hensynet til uddannelsen, men anlægsvirksomheden bør først og fremmest imødekomme de krav, som beredskab og sikkerhed stiller til forsvaret, og dette kan gøres ved, at de militære grundprincipper: spredning, dækning og beskyttelseslighed, overføres på den militære anlægsvirksomhed. Derfor bør man følge følgende principper:

1. Da mandskabet hjemsendes med enkeltmandsudrustning, kan man nedlægge depoter og magasiner til enkeltmandsudrustningen.

2. Fodfolket skal formeres i afdelinger og derefter i kompagnier på eller i umiddelbar nærhed af deres hjemsted. For en middelstor provinsby bliver der tale om ca. 120 mand fra selve byen og måske en lignende styrke fra oplandet. For hvert kompagni oprettes et lokalt depot til den del af kompagniets krigsudrustning, der ikke er enkeltmandsudrustning.

3. De tunge våben og specialkøretøjer fordeles på så mange steder som muligt. Hvor det er gørligt, anbringes de i bunkers, ovenpå hvilke der kan opføres mindre bygninger, hvori betjeningsmandskabet bor. Når anlæggene rømmes som følge af krigstilstand, kan de overgå til civilforsvaret.

4. Hvor indkvartering i militære etableringer bliver nødvendig, f. eks. til specialuddannelse, må det på grund af de store kasernes sårbarhed overfor luftangreb og sabotage ske efter et helt andet princip end nu. Omkring en øvelsesplads kan f. eks. styrkerne anbringes i mindre grupper på en sådan måde, at der er en passende afstand mellem grupperne og ingen dog er fjernet for langt fra øvelsespladsen. Indkvarteringen kan ske i små huse, der føjer sig ind i landskabet og fra luften ligner bondegårde eller almindelige huse.

5. Under større øvelser anvendes let flyttelige teltlejre eller bivouakker, kantonnementer, og så standser man kasernebyggeriet og

kasserer kaserneerne. Depotbygninger og administrationsbygninger etc. overgår eventuelt til andet brug.

Ved disse foranstaltninger vil arbejdskraften kunne bevares i produktionslivet og materialer frigøres til det civile boligbyggeri.

Den økonomiske vurdering af dette forslag må finde sted efter dets samlede nationaløkonomiske virkning. Den hittidige forsvarsordning har alene været vurderet efter de indtægter, udgifter og statusforskydninger, der viser sig på statsregnskabet, og heraf fremgår det endda ikke tydeligt. Retsforbundet har gentagne gange rejst kravet om, at alle udgifterne til forsvaret føres i et regnskab for sig. Forsvaret har imidlertid økonomiske virkninger, som ikke føres på statsregnskabet. Nogle udgifter afholdes således af kommunerne og opføres på de kommunale regnskaber. Andre udgifter er hidtil slet ikke kommet til talmæssigt udtryk; dette gælder særlig den økonomiske betydning, det har for landet, at det mandskab, der beskæftiges ved forsvaret, efter de hidtil gældende principper for uddannelse og beredskab ikke kan deltage i erhvervslevets fredsproduktion.

Den moderne krigsførelse går bl. a. ud på at øge forsvarrets økonomiske byrder for modstanderen. Alene af den grund bør der økonomiseres mest muligt med de materielle og åndelige hjælpemidler, der tages i anvendelse af forsvaret. Den sande økonomi kan imidlertid først opnås, når alle faktorer tages i betragtning og afvejes mod hinanden. En sådan fremgangsmåde er mulig, idet de faktorer, der ikke direkte finder talmæssigt udtryk på de offentlige regnskaber og budgetter, kan måles økonomisk med tilstrækkelig nøjagtighed. Det siger sig selv, at hvis man ved denne ordning lader hovedparten af beredskabsstyrken og forsvarsstyrken fortsætte samtidig i erhvervslevet, i produktionen, og standser kasernebyggeriet, vil dette forslag blive økonomisk meget billigere for samfundet end den nuværende forsvarsordning; vi har beregnet det til ca. 175 mill. kr. billigere.

Til slut vil jeg gerne have lov at svare et par af de ærede ordførere for de andre partier, som spurgte mig, om jeg havde nogen grund til at formode, at NATO-organisationen ville kunne godtage et forslag bygget op efter disse synspunkter. Her kan jeg svare, at general Eisenhower gen-